

ТРУДОВА АДАПТАЦІЯ ІНВАЛІДІВ: ПІДТРИМКА, МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ

*Мосійчук І.В., Грищук С.М. (керівник роботи)
Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради, м. Житомир*

Вступ. Сучасне суспільство постійно розвивається, його структура змінюється, тому зростає увага до питань соціальної інклюзії та рівних можливостей для всіх громадян, включаючи людей з обмеженими можливостями. Однією з ключових аспектів цієї проблематики є трудова адаптація інвалідів. Цей процес передбачає створення сприятливого середовища, яке дозволить людям з фізичними, розумовими чи іншими обмеженнями успішно впроваджуватися на ринку праці, розвивати свій потенціал та досягати професійного зросту на рівних умовах з іншими працівниками [1–3].

Трудова адаптація інвалідів важлива з двох ключових причин. По-перше, вона сприяє соціальній інклюзії та рівній участі у суспільному житті. Праця не лише забезпечує фінансову стабільність та незалежність інвалідів, але також дозволяє їм відчувати себе повноцінними членами суспільства та сприяє підвищенню самооцінки та самоповаги. По-друге, трудова адаптація інвалідів має значний потенціал для суспільства в цілому. Інваліди можуть приносити значний внесок у сферу виробництва та послуг, і їх ресурси та навички можуть бути важливим резервом для розвитку економіки. Таким чином, сприяння трудовій адаптації інвалідів є не лише актом соціальної справедливості, але і стратегічним кроком на шляху до створення більш інклюзивного та стабільного суспільства [4, 5].

Значущість проблем інвалідів або людей з особливими потребами посилюється за рахунок збільшення їх частки в загальній структурі населення України, особливо протягом останнього року. У сучасних умовах економічної нестабільності та військових дій на території нашої держави інваліди виявилися однією із найменш захищених верств населення. Головною проблемою, яка потребує негайного вирішення, є подолання соціальної ізоляції інвалідів та подальшої інтеграції у суспільні процеси з можливістю повноцінної участі останніх у житті держави, що особливо актуально з огляду на збільшення їх кількості в результаті війни [6].

Мета роботи полягала в аналізі особливостей трудової адаптації людей з інвалідністю у системі громадського здоров'я для подальшого подолання соціальної ізоляції інвалідів та повноцінної інтеграції їх у суспільно-трудові процеси та життя держави.

Матеріали і методи. Для об'єктивності та обґрунтованості досліджень та висновків під час проведення дослідження використовували сукупність загальнонаукових методів: формально-юридичний метод застосовувався для проведення аналізу законодавства в сфері соціальної допомоги та адаптації; метод прямого опитування використовувався для в'ясування відношення та сприйняття суспільством людей з обмеженими можливостями та рівня розвитку їхньої трудової адаптації; метод системного аналізу дозволив дослідити трудову адаптацію людей з інвалідністю як компонент системи трудових відносин в державі.

Результати. У ході дослідження було проведено опитування осіб з наслідками перенесеного гострого порушення мозкового кровообігу, які зверталися

до невролога Хорошівської лікарні Житомирської області протягом липня-серпня 2023 року. Всього в анкетуванні брали участь 120 осіб. За результатами обробки відповідей встановлено, що 31 % опитаних мають ступінь інвалідності, 88 % опитаних ставляться позитивно до ідеї покращення можливостей трудової адаптації для людей з інвалідністю, 100 % опитаних згодні з тим, що на даному етапі в державі є певні проблеми з соціальною та трудовою адаптацією інвалідів, 65 % опитаних бачать потребу у створенні реабілітаційних центрів.

Результати свідчать про необхідність комплексного підходу до процесу трудової адаптації. Важливо враховувати особистісний та соматичний компоненти адаптації. Особистісний компонент наголошує на важливості розвитку індивідуальних якостей інваліда. Підвищення їхньої самооцінки та самоповаги допомагає їм подолати труднощі та досягати більшого успіху у житті. Спрямованість реабілітації на покращення фізичного стану інвалідів (соматичний компонент) є ключовим етапом у їхньому відновленні, але це лише одна частина процесу. Важливо також забезпечити інвалідам доступ до освіти, робочих можливостей та інших аспектів життя, що допоможе їм нарощувати свій потенціал, що в подальшому вплине на адаптацію до суспільних процесів.

У практичному плані, для забезпечення ефективної реабілітації інвалідів, необхідно розвивати комплексні програми та послуги, які враховують всі аспекти їхнього реабілітаційного потенціалу. Такий підхід сприяє створенню більш інклюзивного та справедливого суспільства, де кожна людина має можливість реалізувати свій потенціал та бути активним учасником громадського життя.

Держава не просто покликана надати особі з інвалідністю певні пільги і привілеї, вона повинна піти назустріч її соціальним потребам і створити систему соціальних служб та передумов, що дозволять нівелювати обмеження, які перешкоджають процесам трудової адаптації та індивідуального розвитку кожної людини з інвалідністю, створити умови для вирівнювання можливостей людей з інвалідністю та здорових людей.

Трудова адаптація інвалідів - це невід'ємна частина сучасного суспільства, яка вимагає нашої уваги та зусиль. Цей процес не лише сприяє соціальній інклюзії та рівним можливостям для всіх громадян, але й приносить значну користь суспільству в цілому. Навички, таланти та потенціал інвалідів можуть бути важливим ресурсом для розвитку економіки та підвищення якості життя.

Важливо надавати інвалідам підтримку, створювати для них можливості та долати виклики, які виникають на шляху до трудової адаптації. Це можливо завдяки спільним зусиллям урядових органів, роботодавців, громадських організацій та самого інваліда.

Висновки. За результатами досліджень можна стверджувати, що ефективність інтеграційних процесів трудової адаптації забезпечується не тільки адаптуванням особистості до суспільних, соціально-економічних стосунків, а й створенням суспільних умов для задоволення особливих потреб кожної особистості.

Отже, трудова адаптація інвалідів є важливим завданням, яке вимагає постійної уваги та розвитку. Зусилля фахівців з громадського здоров'я в цьому напрямку мають бути спрямовані на створення більш інклюзивного та справедливого суспільства, де кожна людина має можливість реалізувати свій потенціал та бути активним учасником громадського життя.

Література:

1. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні : закон України від 21.03.1991 № 875-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 21. – С. 252.
2. Про затвердження Державної типової програми реабілітації інвалідів : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.12.2006 № 1686.
3. Корнійчук Н. М., Ляшевич А. М., Гришук С. М., Чайка, Ю. Ю. Вплив засобів фізичної реабілітації на фізичний розвиток дітей з функціональними порушеннями зору. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2021. № 12, С. 91–97.
4. Міщук Г. Ю., Юрчик Г. М. Проблеми реалізації соціальної політики у забезпеченні зайнятості осіб з інвалідністю в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020, 1: С. 71–77.
5. Дідик Н. М., Троцьковець М. Р. Зміст соціальної реабілітації осіб з інвалідністю в закладах різного типу. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Серія: Соціально-педагогічна. 2019, 32. С. 86–98.
6. Рудницька Н. Л. Державна політика соціально-психологічної адаптації учасників бойових дій. – Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра спеціальності «Публічне управління та адміністрування». – Національний авіаційний університет. – Київ, 2022. – 103 с.

ВИКОРИСТАННЯ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ ДЛЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЙ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

*Буката А.О., Гришук С.М. (керівник роботи)
Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради, м. Житомир*

Вступ. Спільно з розвитком сучасної науки та технологій, зміною способу життя населення, здоров'я стає важливішою проблемою, ніж будь-коли раніше [1]. Підтримка здорового способу життя і попередження захворювань стають актуальними завданнями для суспільства та охорони здоров'я [2]. Для визначення оптимальних стратегій досягнення цих цілей використовуються статистичні дані, за допомогою яких проводиться систематичний аналіз, вимірювання стану здоров'я нації, виявляються фактори ризику та тенденції, розробляються науково обгрунтовані підходи для підвищення якості життя та попередження захворювань, визначаються результати впровадження реформ та заходів у сфері охорони здоров'я [3–5].

Метою даної роботи є розгляд важливих аспектів використання статистики в розробці та впровадженні стратегій здорового способу життя.

Матеріали та методи: для досягнення мети роботи було використано бібліосемантичний та описовий методи.

Результати. Досліджено, що аналіз статистичних даних дозволяє визначити фактори ризику та проблеми зі здоров'ям, які є найбільш поширеними в певній популяції, що дозволяє особам, які приймають рішення, сфокусуватися на проблемах, які мають найбільший вплив на якість та тривалість життя населення. Це сприяє